การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

THE DEVELOPMENT OF A PARTICIPATORY MODEL FOR MODERN ACADEMIC MANAGEMENT TO ENHANCE STUDENT QUALITY AT MAHACHANACHAI WITTHAYAKHOM SCHOOL, UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA, SISAKET AND YASOTHON PROVINCES

[1]เชษฐา ค้าคล่อง

[1]Chettha Khakhlong

โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร, ประเทศไทย

Mahachanachai Witthayakhom School, Under the Office of Secondary Education Service Area, Sisaket and Yasothon Provinces, Thailand.

[1]Chettha.kk@gmail.com

Received : February 9, 2025; **Revised** : March 10, 2025; **Accepted** :March 14, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยดำเนินการวิจัยใน 4 ระยะ ได้แก่ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ 2) สร้างรูปแบบ 3) ทดลองใช้รูปแบบ และ 4) ประเมินและปรับปรุงรูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์

[1] ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก (2) องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินงาน การร่วมประเมินผล และการร่วมประชาสัมพันธ์ (3) รูปแบบการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ครอบคลุม 12 ด้าน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้จริงและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, การบริหารงานวิชาการ, การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

Abstract

This study aims to develop a modern participation model for academic administration to enhance student quality at Mahachanachai Witthayakhom School, under the jurisdiction of the Sisaket-Yasothon Secondary Education Service Area Office. The research was conducted in four phases: (1) examining the current conditions and needs, (2) developing the model, (3) implementing the model, and (4) evaluating and refining the model. Research instruments included questionnaires, interviews, and a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.The findings revealed that: (1) the current state and needs for participation in academic administration were at a high level; (2) participation in academic administration comprises four key components: decision-making participation, operational participation, evaluation participation, and public relations participation; (3) the modern academic administration model encompasses 12 key areas, such as curriculum development, assessment and evaluation, and research for educational quality improvement; and (4) the developed model was practical and effective in enhancing student quality.

Keywords: Participation, Academic Administration, Student Quality Development

บทนำ

คุณภาพของการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม และความสามารถในการดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การศึกษาของไทยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ซึ่งเน้นการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดเป้าหมายเพื่อผลิตกำลังคนที่สามารถแข่งขันได้ในระดับโลก โดยให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและแนวโน้มของโลก อย่างไรก็ตาม หลายสถานศึกษายังประสบปัญหาในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ-ยโสธร เป็นหนึ่งในสถานศึกษาที่มุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2563-2565) พบว่ายังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนแนวโน้มคะแนนการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ที่ลดลง ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดในกระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ยังขาดความเป็นระบบ และการประยุกต์ใช้นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

ในฐานะผู้วิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จึงให้ความสนใจในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม โดยมุ่งเน้นการสร้างแนวทางบริหารที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งครู บุคลากรทางการศึกษา และชุมชน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการศึกษาที่มีคุณภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

4. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม จำนวน 60 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวมทั้งหมด 75 คน โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างหลัก ได้แก่ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และกลุ่มโรงเรียนต้นแบบที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช และโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

3. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุงศึกษา การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะสำคัญ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของการมีส่วนร่วมในการ

บริหารงานวิชาการ ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น และระยะที่ 4 ประเมินและปรับปรุงรูปแบบเพื่อความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) แบบประเมินความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบ และเครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยเพื่อปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ 3) แบบนิเทศการปฏิบัติงานของครู เพื่อประเมินผลหลังการทดลองใช้รูปแบบ โดยใช้การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) ค่าความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) วิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ต้องมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป 2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) คำนวณโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.902 – 0.968

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น จากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเป้าหมาย (รองผู้อำนวยการ, ครู, คณะกรรมการสถานศึกษา) 3) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากโรงเรียน Best Practice และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) 4) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ 5) ติดตามและประเมินผล ได้แก่ ประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น และเก็บข้อมูลความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ คำนวณร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อตรวจสอบแนวโน้มข้อมูล วิเคราะห์ Priority Needs Index (PNI) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ โดยใช้สถิติเปรียบเทียบก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบ t-test 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแยกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ สรุปและเชื่อมโยงข้อมูลเชิงคุณภาพกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณ และนำเสนอข้อค้นพบและข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลค่า ภาพรวมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ที่	องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ค่าสถิติ (N=75)					
		ระดับปฏิบัติ		แปลค่า	ระดับความต้องการ		แปลค่า
		$\overline{X}$	S.D.		$\overline{X}$	S.D.	
1	การร่วมตัดสินใจ	3.75	0.78	มาก	4.26	0.83	มาก
2	การร่วมวางแผน	3.40	0.79	ปานกลาง	3.98	0.79	มาก
3	การร่วมดำเนินการ	3.80	0.71	มาก	4.32	0.67	มาก
4	การร่วมรับผิดชอบ	3.41	0.77	ปานกลาง	3.99	0.72	มาก
5	การร่วมรับผลประโยชน์	3.63	0.80	มาก	4.21	0.77	มาก
6	การร่วมสร้างเครือข่าย	3.44	0.79	ปานกลาง	4.14	0.78	มาก
7	การร่วมประชาสัมพันธ์	3.46	0.75	ปานกลาง	4.26	0.88	มาก
8	การร่วมประเมินผล	3.38	0.69	ปานกลาง	4.15	0.73	มาก
	เฉลี่ยรวม	**3.53**	**0.76**	**มาก**	**4.16**	**0.77**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมขององค์ประกอบย่อยการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร พบว่า ภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.53, S.D.= 0.76) และระดับปฏิบัติสูงสุด คือ การร่วมดำเนินการ ($\overline{X}$ = 3.80, S.D. = 0.71) รองลงมาคือ การร่วมตัดสินใจ ($\overline{X}$ = 3.75, S.D.= 0.78) และการร่วมรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 3.63, S.D.= 0.80) ตามลำดับ ในส่วนระดับความต้อง พบว่า ภาพรวมมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.16, S.D.= 0.77) และระดับความต้องการสูงสุด คือ การร่วมดำเนินการ ($\overline{X}$ = 4.32, 0.67) รองลงมา คือ การร่วมตัดสินใจ การร่วมประชาสัมพันธ์ ($\overline{X}$ = 4.26, S.D.= 0.83) และการร่วมรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.21, S.D.= 0.77) ตามลำดับ

2. องค์ประกอบของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ โดยมีผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลค่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร หลังการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา

ที่	องค์ประกอบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่	ค่าสถิติ (N=75) ระดับปฏิบัติ		การแปลค่า
		$\overline{X}$	S.D.	
1	การร่วมตัดสินใจและร่วมวางแผน	4.78	0.71	มากที่สุด
2	การร่วมดำเนินการและร่วมสร้างเครือข่าย	4.70	0.65	มากที่สุด
3	การร่วมประเมินผลและร่วมรับผิดชอบ	4.73	0.66	มากที่สุด
4	การร่วมประชาสัมพันธ์และร่วมรับผลประโยชน์	4.76	0.74	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม	**4.74**	**0.69**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร หลังการทดลองใช้รูปแบบในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.74, S.D.= 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การร่วมตัดสินใจและร่วมวางแผน ($\overline{X}$ = 4.78, S.D.= 0.71) รองลงมาคือ การร่วมประชาสัมพันธ์และร่วมรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$ = 4.76, S.D.= 0.74) ร่วมประเมินผลและการร่วมรับผิดชอบ ($\overline{X}$ = 4.73, S.D.= 0.66) และร่วมดำเนินการและร่วมสร้างเครือข่าย ($\overline{X}$ =4.70, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร หลังการทดลองใช้รูปแบบ ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวมระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการ	ผลการประเมิน		
		$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1	ความเหมาะสม	4.28	0.71	มาก
2	ความเป็นไปได้	4.66	0.66	มากที่สุด
3	ความเป็นประโยชน์	4.80	0.89	มากที่สุด
	รวม	**4.58**	**0.75**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านความเป็นประโยชน์ ($\overline{X}$ =4.80, S.D.=0.89) ความเป็นไปได้ ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.=0.66) และด้านความหเมาะสม ($\overline{X}$ = 4.28, S.D.= 0.71) ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ภาพรวมระดับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

ข้อ	รายการ	ผลการประเมิน		
		$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ	4.71	0.69	มากที่สุด
2	ด้านการบริหารงานวิชาการยุคใหม่	4.67	0.64	มากที่สุด
3	ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานตามรูปแบบ	4.66	0.63	มากที่สุด
	รวม	**4.68**	**0.65**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธรในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ =4.68, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านองค์ประกอบของรูปแบบ ($\overline{X}$ =4.71, S.D.= 0.69) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานวิชาการยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 4.67, S.D.= 0.64) และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินงานตามรูปแบบ ($\overline{X}$ = 4.66, S.D.= 0.63) ตามลำดับ

5. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา ความพร้อมของครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานวิชาการ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม พบว่า ความคิดเห็นว่าสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ในส่วนระดับความต้องการ พบว่า ภาพรวมมีระดับความต้องการอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา แล้วนำไปสู่การดำเนินการทำแบบประเมินสภาพที่คาดหวังและความต้องการจำเป็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำไปจัดทำประเด็นในการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่มีผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จึงทำให้ได้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารของสถานศึกษาโดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายต้องร่วมกันดำเนินการ ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะ โรงเรียนต้องมีการปรับเปลี่ยนตามนโยบายทางการศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกันและมีเป้าหมายร่วมกันพัฒนางานด้านวิชาการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จเดียวกัน มีการวางแผนการทำงานร่วมกัน ยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง และจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ เล็กมาก (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญาภรณ์ เมืองพิล (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการศึกษาของครูต่อการมีส่วน

ร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญซึ่งโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 3 อันดับแรก ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล และประเมินผลและดำเนินผลการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษา และ2) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนที่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตประสงค์ ทมะนันต์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการโรงเรียน กรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่การมีส่วนร่วมของเครือข่ายภายนอกหรือองค์กรอื่นยังมีส่วนร่วมน้อยมาก และกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงถึงกระบวนการในการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยขอบข่ายการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพและประสิทธิผล ผลการสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ แบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Glod (2000) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครอง และนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่ง ของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลลาเดลเฟีย ผลการศึกษา พบว่า การจัดการของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัวกับโรงเรียนเพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้นการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคม และวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

2. ผลการสร้างและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการรูปแบบการมีส่วนร่วมที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) วิธีดำเนินการ 5) การประเมินผล และ6) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้สอดคล้องกับซึ่งสอดคล้องกับสมาน อัศวภูมิ (2550) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบที่ดีควรจะประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ

และ7) ระบุเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2553) ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบไว้ 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินรูปแบบ และ6) เงื่อนไขของรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมประสงค์ ยมนา (2560) ได้กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วัตถุประสงค์ 2) แนวคิดและหลักการของรูปแบบ 3) กลไกการดำเนินงานของรูปแบบ 4) เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 5) คำอธิบายรูปแบบ และ6) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีกลไกดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมการประกอบด้วย การตกลงร่วมกัน 2) การดำเนินการประกอบด้วยการออกแบบกิจกรรม การลงมือปฏิบัติการประเมินผล และ3) การรายงาน ประกอบด้วย การนำเสนอการทบทวนผลปฏิบัติงานทุกขั้นตอนขับเคลื่อนด้วยหลักการการมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบ การกระจายอำนาจ และมีเงื่อนไข ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จ รูปแบบดังกล่าวได้รับการประเมินด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยพบว่าได้รับค่าคะแนนเฉลี่ยสูงในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตประสงค์ ทมะนันต์ (2564) ที่ระบุว่าการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาและประสิทธิภาพขององค์กร

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องพบว่า ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงสุด โดยเฉพาะในด้านองค์ประกอบของรูปแบบและประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของสุรางค์รัตน์ ตรีเหรา (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกด้านและทุกข้อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตประสงค์ ทมะนันต์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล พบว่า ผลการใช้รูปแบบ การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล ผลปรากฏว่ารูปแบบในด้านที่ 1 ด้านการวางแผน นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติงานในสถานศึกษาปัจจุบันได้เป็นอย่างดี เพราะมีกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอน ชัดเจนและง่ายต่อการปฏิบัติ ทำให้เกิดประสิทธิผลของงานได้จริง จึงได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ ที่มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาใช้ในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรมในด้านการวางแผนงานวิชาการ ประกอบด้วย การจัดทำแผนกลยุทธ์ การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาสาระท้องถิ่น การประสาน

ความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้ง 5 ด้าน รายด้าน และโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ผลการประเมินความ พึงพอใจ รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการยุคใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมหาชนะชัยวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) การขยายผลการใช้รูปแบบ ควรมีการนำรูปแบบที่พัฒนาไปใช้กับโรงเรียนอื่นที่มีบริบทคล้ายคลึงกัน เพื่อตรวจสอบความสามารถในการประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน 2) ควรมีการพัฒนาเครื่องมือหรือแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนกระบวนการบริหารงานวิชาการ และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของรูปแบบการมีส่วนร่วมต่อคุณภาพการศึกษาในระยะยาว เพื่อตรวจสอบความยั่งยืนของรูปแบบที่พัฒนา และ4) ควรมีการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถใช้แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

ณัฐนันท์ เล็กมาก. (2564). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10. Journal of Roi Kaensarn Academi, 6*(3), 60-62.

ปริญญาภรณ์ เมืองพิล. (2564). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตห้วยขวาง.* วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 18(83), 21-23.

จิตประสงค์ ทมะมันต์. (2564). *รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมยุคใหม่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล.* วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 9(3), 1208-1210.

ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3*. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวเนเกชั่น.

สมประสงค์ ยมนา. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สมาน อัศวภูมิ. (2550). *การใช้วิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก.* อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สุรางค์รัตน์ ตรีเหรา. (2558) “*รูปแบบการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก,*” วาราสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ 20 (มีนาคม 2558): 12

Glod, S.E.. (2000). “Community Organizing at a Neighborhood High School: Promises And Dilemmas in Building Parent-educator Partnership and Collaborations,” *Pro Quest Digital Dissertations.* 60 (January 2000), 295.

